

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

**Навчально-науковий фінансів, економіки та менеджменту
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ ТА ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ

Освітній рівень	Третій (доктор філософії)	
Програма навчання	Обов'язкова	
Галузь знань	05	Соціальні та поведінкові науки
спеціальність	051	Економіка
Освітня програма	Економіка	
Обсяг дисципліни	3 кредит ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції (16 академічних годин), практичних занять (16 академічних годин)	
Форма контролю	екзамен	

Викладач: Онищенко С.В., д.е.н., професор кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування (125 публікацій з них: 63 стаття у фахових виданнях, 7 статей у НМБ Scopus і Web of Science; 13 монографій, 3 навч. посібн., 1 підручн., 7 авторських свідоцтв, підготовлено: 3 к.е.н., 40 магістрів)

Мета навчальної дисципліни: є ґрунтовне дослідження аспірантами спеціальності «Економіка» теоретико-методологічних основ наукового дослідження, оволодіння комплексною методикою самостійного наукового дослідження, оволодіння методикою написання та управління науковими та інноваційними проектами, навичками залучення джерел фінансування наукових проєктів, підготовки проєктних пропозицій, формування міждисциплінарних проєктних команд, здійснення ефективного проєктного менеджменту та сприяння академічній мобільності науковців.

Знання та навички, надбані здобувачем при вивченні даної дисципліни, дозволяють сформуванню у майбутніх фахівців з економіки такі ключові компетентності:

ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті, комунікувати з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), які можуть сприяти в академічному і професійному контекстах розвитку суспільства, розробляти власні нестандартні підходи, способи, методи, інноваційні шляхи розв'язання складних і нетипових завдань; ініціювати дослідницько-інноваційні проєкти, автономно працювати під час їх реалізації.

ЗК 5. Здатність комерціалізувати результати наукових досліджень, використовувати права інтелектуальної власності.

СК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК 7. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, демонструвати креативність, продукувати нові ідеї, виявляти лідерські якості та відповідальність під час їх реалізації.

СК 11. Здатність приймати науково обґрунтовані рішення в умовах невизначеності, що потребує розробки нових методів та проведення дослідницько-інноваційної діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Здатність ефективно організовувати науково-дослідну діяльність; розробляти план проведення науково-дослідних робіт; генерувати власні наукові ідеї; зрозуміло, наглядно та переконливо описувати результати наукової роботи, успішно захищати одержані результати на основі індивідуальних досліджень; використовувати та визнавати результати інших членів наукової групи з дотриманням норм професійної та академічної доброчесності.

ПРН 5. Мати теоретичні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей знань; дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

ПРН 6. Набути універсальних навичок дослідника:

усної і письмової презентації результатів власних досліджень українською та іноземною мовами;

застосування сучасних інформаційних технологій у науковій та освітній діяльності; використання інформаційних та комунікативних технологій при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел;

організації та проведення навчальних занять, розроблення авторських навчальних курсів та їх презентації;

підготовки результатів наукових досліджень та їх публікації у фахових вітчизняних та закордонних рецензованих національних або міжнародних виданнях, оприлюднення іноземними мовами результатів дослідження на наукових конференціях.

ПРН 10. Знати та розуміти організаційно-правові та економічні засади організації економічної діяльності суб'єктів господарювання у сучасних умовах, світовий досвід використання існуючих теорій у практичній діяльності підприємств.

ПРН 12. Вміти обґрунтовувати інноваційні комплексні проекти, демонструвати лідерство та автономність під час їх реалізації; застосовувати форми проєктного управління в організації наукових досліджень, захисту та впровадження результатів наукових досліджень з урахуванням норм академічної етики, реєстрації прав інтелектуальної власності.

ПРН 14. Здатність до побудови інтегрованої системи управління розвитком суб'єктів міжнародної, національної, регіональної економіки та оптимізації організаційно-економічних, правових, інформаційних, безпекових аспектів економічних та соціальних систем.

ПРН 15. Здатність до апробації та впровадження результатів власних досліджень, одержаних на основі використання сучасних інструментів та технологій пошуку, обробки та аналізу інформації, зокрема економіко-математичного аналізу великих масивів даних.

ПРН 16. Здатність оцінювати раціональність поведінки економічних суб'єктів, визначати та долати обмеження традиційної економічної моделі під час вирішення практичних економічних завдань, застосовувати поведінкові моделі у процесі здійснення економічного прогнозування.

ПРН 18. Здатність аналізувати інноваційно-інвестиційне середовище національної економіки та її підсистем; обґрунтовувати заходи та оцінювати наслідки реалізації інноваційно-інвестиційної політики на різних рівнях господарювання.

ПРН 19. Знати особливості формування безпекоорієнтованого управління економічними системами різного рівня.

Завдання навчальної дисципліни: вироблення у аспірантів умінь обґрунтовувати бізнес-цілі наукових та інноваційних проєктів, застосовуючи сучасні методи бізнес-моделювання; знання і розуміння процесів успішного управління науковим та інноваційним проєктом й уміння їх застосувати; здатність застосовувати знання у сфері управління зацікавленими сторонами у процесі управління науковим та інноваційним проєктом; знання та уміння управляти вимогами та цілями наукових та інноваційних проєктів; знання у сфері управління ризиками і можливостями наукових та інноваційних проєктів й здатності застосовувати їх; знання у сфері управління якістю і здатності застосовувати їх; знання у сфері організації управління науковим та інноваційним проєктом та структурування наукових та

інноваційних проектів й здатності застосовувати їх; знання у сфері управління персоналом в науковому та інноваційному проекті та здатності застосовувати їх; знання, розуміння та уміння управляти процесами вирішення проблем в наукових та інноваційних проектах; знання та уміння управляти змістом та результатами наукового та інноваційного проекту; знання та уміння управляти ресурсами, бюджетом, розкладом та закупівлями в науковому та інноваційному проекті; знання у сфері управління змінами в науковому та інноваційному проекті й здатності застосовувати їх; знання процесів управління контролем та звітністю в науковому та інноваційному проекті та здатності їх застосовувати; знання у сфері управління документацією, інформацією та комунікаціями в науковому та інноваційному проекті й здатності їх застосовувати; здатність управляти процесами ініціювання та завершення наукового та інноваційного проекту й наявність відповідних знань; знання у сфері лідерства, залучення та мотивації в наукових та інноваційних проектах; знання у сфері самоконтролю, орієнтованості на результат та ефективності; знання щодо набуття навичок впевненості, відкритості та надійності; знання методів зняття напруги та управління конфліктами і кризам; знання у сфері розвитку креативності; знання у сфері проведення переговорів та консультивання; знання принципів та підходів щодо сприйняття цінностей та етики; знання та розуміння концепцій проектного, програмного та портфельного управління; знання і розуміння механізмів поєднання системи менеджменту організації та проекту; розуміння бізнес-цілей проекту та управління фінансами в організації; знання принципів розвитку систем, технологій і продуктів; знання у сфері управління персоналом в організації; знання юридичних аспектів та інструментів управління науковими та інноваційними проектами.

Передумови для вивчення дисципліни. Оволодіння знаннями дисципліни «Управління науковими та інноваційними проектами» потребує застосування знань з менеджменту організацій, самоменеджменту, управління бізнес-процесами, управління інноваціями, управління персоналом, управління якістю, маркетингу інновацій, інформаційних систем та управління реальними інвестиціями.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни:

здобувач повинен знати: сучасні організаційні форми фінансування наукових проектів, його основні етапи та принципи ефективної взаємодії учасників та належне юридичне оформлення; методичні положення та інструментарій оцінювання результатів наукових проектів; стратегії у наукових проектах для одержання фінансування та прибутку; інструментарій залучення інвестицій, грантів тощо у процесі виконання наукового проекту; основні технології охорони прав та економіки інтелектуальної власності, зокрема стандарти й об'єкти права інтелектуальної власності в Україні та правила Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

здобувач повинен вміти: обґрунтовувати доцільність впровадження проекту та вміти переконувати потенційного інвестора, спонсора; збирати і систематизувати інформацію для відбору цільових ринків із використанням інструментів маркетингу, вимірювання і прогнозування попиту, позиціонування інноваційної продукції підприємства; оцінювати стан, динаміку, ефективність використання потенційного ефекту від впровадження наукового проекту; розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення щодо забезпечення ефективності наукового проекту у різних учасників;

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90-100	А	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82-89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	С	Добре	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64-73	Д	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60-63	Е	Достатньо	Здобувач має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
			допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	навчальної дисципліни
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у Здобувача відсутні.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний , Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є екзамен.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ ТА ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ													
Тема 1. Загальна характеристика управління проектами.	6	1	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6	
Тема 2. Обґрунтування доцільності проекту.	6	1	1	-	-	4	7	-	-	-	-	7	
Тема 3. Основні форми організації структури проекту.	6	1	1	-	-	4	7	-	-	-	-	7	
Тема 4. Загальні підходи до планування і контролю проектів.	7	1	1	-	-	5	8	-	-	-	-	8	

Тема 5. Структуризація проекту.	7	1	1	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	32	5	5	-	-	22	36	-	-	-	-	36
Змістовий модуль 2. ПЛАНУВАННЯ В УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ ТА ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ												
Тема 6. Сітьове і календарне планування проекту.	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 7. Планування ресурсів, витрат і проектного бюджету.	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 8. Контроль виконання проекту.	8	2	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	26	6	6	-	-	14	22	-	-	-	-	22
Змістовий модуль 3. ПЛАНУВАННЯ В УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ ТА ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ												
Тема 9. Управління ризиками в проектах.	5	1	1	-	-	3	5	-	-	-	-	5
Тема 10. Управління якістю проектів.	5	1	1	-	-	3	6	-	-	-	-	6
Тема 11. Організація проведення торгів за проектами.	5	1	1	-	-	3	6	-	-	-	-	6
Тема 12. Формування і розвиток проектною команди.	5	1	1	-	-	3	6	-	-	-	-	6
Тема 13. Програмне забезпечення процесу управління проектом.	5	1	1	-	-	8	9	-	-	-	-	9
Разом за змістовим модулем 3	32	5	5	-	-	22	32	-	-	-	-	32
Усього годин	90	16	16	-	-	58	90	-	-	-	-	90

Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття.

Підсумковий контроль – екзамен, проводиться у формі тестування.

Методичне забезпечення

1. Матеріали для проміжного і підсумкового контролю знань.
4. Правила модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни.
5. Онищенко С.В. Методичні вказівки до розробки проекту з дисципліни «Управління науковими та інноваційними проектами» для аспірантів усіх спеціальностей третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання. – Полтава: НУПП, 2020. – 25 с.

Рекомендована література

1. Кожушко Л. Ф., Кропивко С. М. Управління проектами: Навч. посібник. – Рівне:

НУВГГП, 2008. – 432 с.

2. The Guidebook for Project and Program Management for Enterprise Innovation (P2M) // Project Management Association of Japan, 2001. – 93 p.
3. Руководство к своду знаний по управлению проектами (руководство РМВОК®): Project Management Institut, 2008. 4-е изд., 496 с.
4. Ноздріна Л. В., Яттук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: Підручник / За заг. ред. Л. В. Ноздріної. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 432 с.
5. Рач В. А. Управління проектами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку: навч. посіб. / В.А. Рач, О.В. Россошанська, О.М. Медведєва; за ред. В.А. Рача. – К.: «К.І.С.», 2010. – 276 с.
6. Дункан Вільям Р. Керівництва з питань Проектного менеджменту / За ред. С. Д. Бушуєва. – Вид. 2-ге, переробл. – К. : Інститут менеджменту і бізнесу, 2014. – 197 с.
7. Управління проектами: процеси планування проектних дій [Текст]: підручник / І.В. Чумаченко, В.В. Морозов, Н.В. Доценко, А.М. Чередниченко. – К.: КРОК, 2014. – 673 с.
8. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: АБУ, 2006. – 520 с.
9. Управління інноваційними проектами: навч. посібник / Уклад.: Н.Н. Пойда-Носик, І.І. Черленяк. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2017. 360 с.
10. Курс МВА по менеджменту: пер. с англ. / под ред. А.Р.Коэн . М.: Альпина Бизнес Букс, 2004. 507 с.
11. Даве В., Кестел Д. Руководство к своду знаний по управлению проектами (Руководство РМВОК). 5-е изд. Atlanta: Project Management Institute, 2013. –614 с.
12. Бушуев С., Бушуева Н. Управление проектами: основы проф. знаний и система оценки компетентности проектных менеджеров (National Competence Baseline, NCB UA Version 3.1). Изд. 2-е. К.: ІРІДІУМ, 2010. –208 с.
13. Гонтарева І. В. Управління проектами: підручник / І. В. Гонтарева ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : Вид-во ХНЕУ, 2011. – 444 с.
14. Проектний менеджмент: просто про складне : навч. посібник / В. А. Верба, Л. П. Батенко, О. М. Гребешкова та ін. ; за заг. ред. В. А. Верби. – К. : КНЕУ, 2009. – 299 с.
15. Тарасюк Г. М. Управління проектами : навч. посібник для студентів ВНЗ / Г. М. Тарасюк. – 3-тє вид. – К. : Каравела, 2012. – 320 с.
16. Динамика развития проектной команды [URL:http://projectimo.ru/komanda-imotovaciya/razvitie-komandy-proekta.html](http://projectimo.ru/komanda-imotovaciya/razvitie-komandy-proekta.html).
17. Управління проектами : навч. посібник / за ред. О. В. Ульяновка, П. Ф. Цигікала. – Х.: ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2010. – 522 с.
18. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: Моно- графія / Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. – К. : КНЕУ, 2010. – 394 с.
19. Ілляшенко С. М. Маркетинг. Менеджмент. Інновації: монографія / С. М. Ілляшен- ко. – Суми: ТОВ «Друкарський дім «Папірус», 2010. – 623 с.
20. Руководство к своду знаний по управлению проектами, 5-е издание/ Project Management Institute (PMI). – Project Management Institute, Inc., 2012. – 614 с.
21. Батенко Л.П. Управління проектами : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2003.– 231 с.
22. Робоча програма навчальної дисципліни: «Управління науковими та інноваційними проєк» [Форма № 5] / С.В.Онищенко. – Полтава: ПолтНТУ, 2019. – 12 с.
23. Онищенко С.В. Методичні вказівки до розробки проєкту з дисципліни «Управ- ління науковими та інноваційними проектами» для аспірантів усіх спеціальностей третього (освітньо- наукового) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання. – Полтава: НУПП, 2020. – 25 с.